

Чернівецький торговельно-
економічний інститут
Державного торговельно-
економічного університету

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ, СОЦІАЛЬНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ: ЗАГРОЗИ ТА ВИКЛИКИ

Міжнародна науково-
практична конференція

24.05.2024

м. Чернівці

Міністерство освіти і науки України
Чернівецька обласна військова адміністрація
Чернівецька обласна рада
Чернівецька міська рада
Державний торговельно-економічний університет
Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
Громадська організація «Інститут сучасних інформаційних досліджень»
Університет ім. Стефана чел Маре (м. Сучава, Румунія)
Вища школа економіки та менеджменту державного
управління (м. Братислава, Словаччина)
Університет ARTIFEX (м. Бухарест, Румунія)
Університет менеджменту безпеки (м. Кошице, Словаччина)
Університет Трансмонтани і Верхнього Дору (м. Віла-Реал, Португалія)
Лодзинський університет (м. Лодзь, Польща)

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ, СОЦІАЛЬНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ: ЗАГРОЗИ ТА ВИКЛИКИ

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**24 травня 2024 року
м. Чернівці (Україна)**

Чернівці
Технопарк

2024

УДК 330:336:364+332.14
Ф59

Ф59 *Фінансово-економічні, соціальні та правові аспекти розвитку регіонів: загрози та виклики* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Чернівці, 24 травня 2024 р. Чернівці : Технодрук, 2024. 432 с. ISBN 978-617-8034-47-4

Весь період з початку повномасштабного вторгнення росії є для українців безперервним часом загроз та викликів абсолютно в усіх сферах економіки нашої країни. Розвиток фінансово-економічної, соціальної та правової сфер у цей непростий час потребує нових підходів та інновацій.

У збірнику досліджено фінансову політику розвитку регіонів України у період воєнного стану. Особливу увагу приділено питанням інформаційної та економічної безпеки розвитку регіонів і проблемам протидії корупції, фінансовим та економічним злочинам. Висвітлено аспекти розвитку обліку, аналізу й аудиту в умовах регіональної інноваційної трансформації соціально-економічних систем. Розглянуто євроінтеграційні процеси в менеджменті, маркетингу та міжнародній логістиці. Для розвитку туризму запропоновано запровадити інновації в готельно-ресторанній сфері.

Розраховано на науковців, фахівців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, які цікавляться зазначеними питаннями.

УДК 330:336:364+332.14

Роботи надруковано в авторській редакції.

Відповідальність за достовірність фактів, статистичної інформації, власних імен, цитат та інших відомостей, наданих у рукописах, несуть автори публікацій.

Підписано до друку 06.05.2024 р.

ISBN 978-617-8034-47-4

© ЧТЕІ ДТЕУ, 2024
© Технодрук, 2024

Мошковська Олена ЗАВДАННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	155
Мустеца Ірина, Угрин Сергій УДОСКОНАЛЕННЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКУ У СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ	160
Мустеца Ірина, Фербей Галина «КВС. ОБЛІК БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ» – СУЧАСНА ПРОГРАМА ДЛЯ ОБЛІКУ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ	164
Мустеца Ірина, Фірчук Марія БЮДЖЕТНЕ ФІНАНСУВАННЯ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ В УКРАЇНІ	168
Назаренко Олександр МІСІЯ ФОРЕНЗИКУ ПРИ ФОРМУВАННІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СУЧАСНОГО БІЗНЕС-СУБ'ЄКТА	172
Підлипна Радміла, Підлипний Юрій ЗАСТОСУВАННЯ SWOT-АНАЛІЗУ ДЛЯ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА	176
Позняковська Наталія ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	181
Рибакова Леся, Галас Іванна ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА: ТРАКТУВАННЯ, КЛАСИФІКАЦІЯ ТА СТРУКТУРА	184
Савченко Наталія, Савченко Роман ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	187
Семенова Світлана КОДЕКС ЕТИКИ ПРОФЕСІЙНИХ БУХГАЛТЕРІВ У ПРОТИДІЇ GREENWASHING	191
Столяр Людмила, Яцко Таїсія ВАЛЮТНИЙ КОНТРОЛЬ: ОБМЕЖУВАЛЬНІ ТЕРМІНИ РОЗРАХУНКІВ У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЯХ	195
Сук Петро РОЗРАХУНОК АМОРТИЗАЦІЇ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ЗА МЕТОДОМ НА ОСНОВІ ДОХОДУ ВІД ІНШОЇ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	200
Тютюнник Юрій, Тютюнник Світлана ПОКАЗНИКИ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ В ОЦІНЮВАННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА	205

Юрій Тютюнник, к.е.н., доцент,
Світлана Тютюнник, к.е.н., доцент,
Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава

ПОКАЗНИКИ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ В ОЦІНЮВАННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

Більшість дослідників в оцінюванні ефективності грошових потоків суб'єктів господарювання пропонують використовувати різноманітні за економічним змістом коефіцієнти, серед яких: коефіцієнт ліквідності грошового потоку, коефіцієнт ефективності грошового потоку, коефіцієнт чистого поповнення грошових засобів, коефіцієнт грошового поповнення операційної маржі, коефіцієнт участі грошових коштів та їх еквівалентів в оборотних активах, коефіцієнт обертання грошових коштів та їх еквівалентів, коефіцієнт кореляції позитивного та від'ємного грошових потоків [1, с. 173-174; 2, с. 853].

Водночас в аналізі ефективності грошових потоків важливими є показники рентабельності, під час розрахунку яких порівнюється фінансовий результат із залишком грошових коштів та величинами грошових потоків (табл. 1).

Залежно від мети аналізу в чисельнику показників рентабельності грошових потоків можуть бути різні види фінансових результатів підприємства: чистий фінансовий результат, валовий прибуток (збиток), фінансовий результат від операційної діяльності, фінансовий результат до оподаткування.

Під час формулювання висновків необхідно враховувати, що підвищення показника рентабельності залишку грошових коштів в умовах їхнього зменшення не є однозначно позитивним результатом. Зростання рентабельності грошових коштів таким шляхом може негативно позначитися на абсолютній ліквідності підприємства. Ефективним можна визнати використання грошових коштів, якщо частка високоліквідних активів підприємства відповідає поточним потребам у них.

Таблиця 1

Показники рентабельності грошових потоків*

Показник	Формула розрахунку	Економічний зміст
Рентабельність залишку грошових коштів, %	$P_3 = \Phi_p / 3Г \times 100$, де Φ_p – фінансовий результат діяльності підприємства; $3Г$ – середній залишок грошей та їх еквівалентів	Сума прибутку (збитку), що припадає на 1 грн грошей та їх еквівалентів, які перебувають у розпорядженні підприємства у середньому протягом періоду дослідження
Рентабельність отриманих грошових коштів, %	$P_o = \Phi_p / ГП_d \times 100$, де $ГП_d$ – додатний грошовий потік	Сума прибутку (збитку), що припадає на 1 грн грошових коштів, які отримало підприємство
Рентабельність витрачених грошових коштів, %	$P_B = \Phi_p / ГП_B \times 100$, де $ГП_B$ – від'ємний грошовий потік	Сума прибутку (збитку), що припадає на 1 грн грошових коштів, які витрачені підприємством
Рентабельність чистого грошового потоку, %	$P_{чгп} = \Phi_p / ЧГП \times 100$, де $ЧГП$ – чистий грошовий потік	Сума прибутку (збитку), що припадає на 1 грн чистого грошового потоку

*Джерело: [3, с. 188].

Оцінюючи рентабельність отриманих і витрачених грошових коштів, слід брати до уваги особливості формування відповідних показників. Наприклад, зниження рентабельності витрачених грошових коштів не слід розглядати як негативний результат поточної діяльності підприємства, якщо така тенденція зумовлена збільшенням виплат, які забезпечать позитивну динаміку прибутку в майбутньому. Не є негативним також зниження рентабельності отриманих грошових коштів, якщо збільшилося надходження коштів від господарських операцій, фінансовий результат, за якими буде виявлений у майбутніх періодах.

За вихідною інформацією, наведеною у табл. 2, проведемо розрахунок та проаналізуємо динаміку показників рентабельності грошових потоків підприємства (табл. 3).

1. У таблиці 3 відображається позитивне числове значення (без знака «-»).

Таблиця 2

**Вихідна інформація для розрахунку показників
рентабельності грошових потоків**

Показник	Порядок розрахунку за даними форм № 1, 2, 3 (З-н) (рядки)
Чистий фінансовий результат: прибуток	Ф. № 2: 2350 (2355)
Гроші та їх еквіваленти:	
а) на початок року	Ф. № 1: 1165, гр.3
б) на кінець року	Ф. № 1: 1165, гр.4
Додатний грошовий потік	Ф. № 3 (З-н): (3195+3295+3395), суми зі знаком «+»
Від'ємний грошовий потік	Ф. № 3 (З-н): (3195+3295+3395), суми зі знаком «-»
Чистий грошовий потік	Ф. № 3 (З-н): 3400

Таблиця 3

Показники рентабельності грошових потоків підприємства

№ з/п	Показник	2022 рік	2023 рік	Відхилення (+, -)	
				абсолютне	відносне, %
1.	Чистий фінансовий результат: прибуток, тис. грн	30904	482	-30422	-98,4
2.	Гроші та їх еквіваленти, тис. грн:				
	а) на початок року	3669	5300	+1631	+44,5
	б) на кінець року	5300	5247	-53	-1,0
3.	Середній залишок грошей та їх еквівалентів, тис. грн ((п.3а+п.3б)÷2)	4485	5274	+789	+17,6
4.	Додатний грошовий потік, тис. грн	17685	2086	-15599	-88,2
5.	Від'ємний грошовий потік, тис. грн ¹	16054	2139	-13915	-86,7
6.	Чистий грошовий потік, тис. грн	1631	-53	-1684	×
7.	Рентабельність залишку грошових коштів, % (п.1÷п.3×100)	689,1	9,1	-680,0	×
8.	Рентабельність отриманих грошових коштів, % (п.1÷п.4×100)	174,7	23,1	-151,6	×
9.	Рентабельність витрачених грошових коштів, % (п.1÷п.5×100)	192,5	22,5	-170,0	×
10.	Рентабельність чистого грошового потоку, % (п.1÷п.6×100) ²	1894,8	×	×	×

2. Розраховується за умови позитивного значення чистого грошового потоку ($\text{п.6} > 0$).

Отже, показники рентабельності грошових потоків мають негативну динаміку. Так, значення рентабельності залишку грошових коштів показує, що у 2022 р. у розрахунку на 1 грн середнього залишку грошей та їх еквівалентів було одержано 6,89 грн чистого прибутку, а у 2023 р. це співвідношення зменшилося до 0,09 грн. Таке зниження пояснюється тим, що за зменшення чистого прибутку на 98,4 % середній залишок грошей та їх еквівалентів збільшився на 17,6 %.

Унаслідок випереджального скорочення чистого прибутку порівняно зі скороченням додатного та від'ємного грошових потоків рівень рентабельності отриманих та витрачених грошових коштів, як відсоткове відношення чистого прибутку до, відповідно, додатного та від'ємного грошових потоків, знизився зі 174,7 до 23,1 % та зі 192,5 до 22,5 %.

У 2022 р. у розрахунку на 1 грн чистого грошового потоку було одержано 18,95 грн чистого прибутку, а у 2023 р. рентабельність чистого грошового потоку не визначалася через від'ємне його значення (-53 тис. грн).

Комплексне застосування показників рентабельності грошових потоків підприємства дає змогу визначити рівень ефективності використання залишку коштів, встановити збалансованість додатного та від'ємного грошових потоків, узагальнити позитивні та негативні тенденції, наявні та потенційні проблеми, що пов'язані з формуванням та використанням грошових коштів.

Список використаних джерел:

1. Роганова Г. О., Шірінян Л. В. Оцінка ефективності управління грошовими потоками підприємств харчової промисловості на основі дискримінантної функції. *Економічний вісник*. 2020. № 4. С. 170-180.

2. Чемчикаленко Р. А., Бондаренко Н. В., Кравченко О. І. Грошові потоки підприємства: особливості оцінки ефективності їх формування та використання. *Економіка і суспільство*. 2018. Випуск 16. С. 851-854.

3. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : Видавництво ПП «Астрая», 2020. 434 с.

Iurii Tiutiunyk, PhD of Economic Sciences,
Associate Professor,
Svitlana Tiutiunyk, PhD of Economic Sciences,
Associate Professor,
Poltava State Agrarian University, Poltava

INDICATORS OF PROFITABILITY IN ASSESSING THE EFFICIENCY OF CASH FLOWS OF THE ENTERPRISE

The expediency of using profitability indicators in assessing the efficiency of the company's cash flows is substantiated. The method of calculation is presented and the economic content of indicators of profitability of the balance of funds, received funds, spent funds and net cash flow is revealed. The peculiarities of the calculation of indicators of the profitability of cash flows based on the information of the financial statements of the enterprise were considered, and an assessment of their actual values and dynamics was carried out.

Петро Хомин, д.е.н., професор,
Тернопільський державний технічний університет,
м. Тернопіль

РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ЧИ ІЛЮЗІЇ?

При всьому бажанні ствердної відповіді на запитання в першій частині заголовка тез доводиться переходити до останньої ідіоми. Адже після афоризму: «Зусилля багатьох талановитих і самовідданих професіоналів створили не набагато більше, ніж декілька урочистих фраз для ілюстрації системи, винайденої 500 років тому» [3, с. 72] ілюзії стосовно облікової теорії й практики лише укріпились.

Оскільки, незважаючи на широкий доступ до зарубіжної літератури, з неї почерпнуто лише перекручення назв книг, в яких експлуатуються англомовна термінологема management чи грецького походження strategy з неодмінним долученням іменника облік і багаторазовим повторенням цих словосполучень в